Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen: Alaikäisille mahdollisuus ilmaiseen ruokailuun työssäoppimisjaksolla

Sivistysvaliokunta 22.9.2026 § 133

Valmistelu ja lisätiedot

Jarno Ovaska opetuspäällikkö jarno.ovaska(at)orimattila.fi
Johanna Lepistö varhaiskasvatuspäällikkö johanna.lepisto(at)orimattila.fi
Tuija Pulkkinen ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö tuija.pulkkinen(at)orimattila.fi

Orimattilan kaupungin nuorisovaltuusto on 12.5.2025 jättänyt aloitteen työssäoppimisjaksojen ruokailuista. Aloitteessa esitetään, että Orimattilan kaupunki tarjoaisi maksuttoman ruokailun toisen asteen alaikäisille opiskelijoille työssäoppimisharjoittelujen aikana kaupungin toimipaikoissa.

Aloitteen tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja vähentää työssäoppimisjaksoista aiheutuvia kustannuksia, joita oppilaitoksen ateriatuki ei kata. Tavoitetta voidaan pitää kannatettavana.

Kaupunki ei kuitenkaan katso tarkoituksenmukaiseksi laajentaa maksutonta ruokailuoikeutta työssäoppimisjaksoilla oleville opiskelijoille.

Työssäoppimisjaksojen aikainen ruokailu kuuluu lähtökohtaisesti koulutuksen järjestäjän vastuulle. Käytännöt ja korvaukset vaihtelevat oppilaitoksittain, mutta useat koulutuksen järjestäjät maksavat opiskelijoille ruokailukorvausta tai järjestävät ruokailun muun korvausjärjestelmän kautta. Myös työssäoppimispaikoissa olevat opiskelijat ovat keskenään erilaisessa asemassa riippuen siitä, missä harjoittelu suoritetaan ja mitä alaa opiskellaan. Kaupungin järjestämä maksuton ruokailu omissa yksiköissä työssäoppiville opiskelijoille aiheuttaisi yhdenvertaisuushaasteita. Mikäli esimerkiksi päiväkodissa tai koulussa harjoittelua suorittava opiskelija saisi maksuttoman aterian, vastaavaa etua ei välttämättä olisi mahdollista tarjota teknisen toimialan työmailla tai muissa kaupungin toimintayksiköissä harjoitteleville opiskelijoille. Tällöin samanlaisessa asemassa olevien opiskelijoiden kohtelu ei olisi yhdenvertaista.

Kustannusvaikutuksia on myös vaikea arvioida luotettavasti. Työssäoppijoiden määrä vaihtelee vuosittain ja oppilaitoksittain, minkä vuoksi tarvittavaa määrärahaa olisi haastavaa ennakoida sivistystoimialan talousarviossa. Maksuttoman ruokailun järjestäminen merkitsisi lisäksi lisäkustannuksia ateriapalveluille, sillä jokaisella aterialla on tuotantokustannus riippumatta siitä, veloitetaanko ateria ruokailijalta vai ei.

Aloitteessa on viitattu mahdollisuuteen hyödyntää ylijäämä- tai hävikkiruokaa. Ateriapalveluiden näkemyksen mukaan tähän ei voida perustaa pysyvää ruokailukäytäntöä, koska hävikin määrää ei

voida ennakoida luotettavasti. Ateriapalveluiden toiminnan tavoitteena on nimenomaan vähentää hävikkiä mahdollisimman pieneksi. Tarjoamatta jäänyttä ruokaa hyödynnetään jo nykyisin esimerkiksi jäähdyttämällä ja tarjoamalla sitä myöhemmin uudelleen sekä myymällä henkilöstölle päivän päätteeksi. Lisäksi ruokaa lahjoitetaan edelleen avustustoimintaan silloin, kun siihen on mahdollisuus.

Kaupunki pitää tärkeänä, että työssäoppimiseen osallistuvat opiskelijat pääsevät tutustumaan työyhteisöön kokonaisvaltaisesti. Kaupungin ateriapalveluissa harjoittelussa oleville opiskelijoille ruokailun mahdollistaminen voi olla osa alan oppimisprosessia ja työyhteisöön osallistumista. Tämä ei kuitenkaan muodosta perustetta yleisen maksuttoman ruokailuoikeuden laajentamiselle kaikkiin kaupungin toimipaikoissa toteutettaviin työssäoppimisjaksoihin.

Edellä esitetyin perustein kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena ottaa käyttöön maksutonta ruokailuoikeutta toisen asteen opiskelijoille työssäoppimisjaksojen ajaksi kaupungin toimipaikoissa. Kaupunki katsoo, että ruokailun tukeminen toteutuu tarkoituksenmukaisimmin koulutuksen järjestäjien omien käytäntöjen ja korvausjärjestelmien kautta, jolloin opiskelijoiden kohtelu säilyy yhdenvertaisena harjoittelupaikasta riippumatta.

Liite nro. 8 Valtuustoaloite 12.5.2025 nuorisovaltuustolta, ilmainen ruokailuoikeus alaikäisille työssaoppismisjaksolla

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä		x		Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Sivistysjohtaja Heidi Nygren

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen nuorisovaltuuston aloitteeseen.

Samalla esitetään, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Sivistysvaliokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen nuorisovaltuuston aloitteeseen.

Samalla esitetään, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 7 §

Jakelu Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 451

Esittelijä vt. kaupunginjohtaja Lilli Peltonen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa aloitteeseen annetun selvityksen tiedoksi ja esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa aloitteeseen annetun selvityksen tiedoksi ja esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 7 §

Jakelu valtuusto
nuorisovaltuusto

Kaupunginvaltuusto 16.11.2026
16/07.01.03/2025

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen johdosta annetun selvityksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Toimivalta Hallintosääntö 18. luku § 1

Jakelu Aloitteen tekijä